

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

25 травня 2017 року

м. Київ

№ 43

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів
Національного банку України

Відповідно до статей 6, 7, 15, 44, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України” та керуючись статтями 48, 66, 67, 74 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою недопущення здійснення банками ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, та підвищення ефективності управління ризиками Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Унести до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 17 вересня 2012 року за № 1590/21902 (зі змінами), такі зміни:

1) пункт 3.3 глави 3 розділу I доповнити новим абзацом такого змісту:

“10) проведення фінансових операцій клієнтів, щодо яких банком не вжито достатніх заходів стосовно встановлення їх кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)] та/або щодо яких є підстави вважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)]”;

2) підпункт 6 пункту 9.20 глави 9 розділу II викласти в такій редакції:

“б) неподання, несвоєчасне подання, подання не в повному обсязі, подання недостовірної інформації/документів, подання документів/копій документів, у яких неможливо прочитати всі написані в них відомості, що необхідні для виконання Національним банком функцій з державного регулювання і нагляду з питань фінансового моніторингу, у тому числі на запит Національного банку (письмовий запит Національного банку або

уповноважених Національним банком на проведення виїзної перевірки з питань фінансового моніторингу осіб), приховування рахунків (документів, активів тощо) або втрату документів (у тому числі інформації про рахунки, активи тощо), створення інших перешкод проведенню виїзної перевірки з питань фінансового моніторингу (далі – порушення порядку подання інформації/створення перешкод з питань фінансового моніторингу)”.

2. Затвердити Зміни до:

1) Інструкції про порядок формування уповноваженими банками інформаційного файла, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 07 квітня 2016 року № 247 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 28 лютого 2017 року № 15), що додаються;

2) Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15 серпня 2016 року № 369 (зі змінами), що додаються.

3. Департаменту фінансового моніторингу (Береза І. В.) після офіційного опублікування довести зміст цієї постанови до відома банків України для використання в роботі, а банкам України – до відома їх клієнтів.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Рожкову К. В.

5. Постанова набирає чинності з 12 червня 2017 року.

В. о. Голови

Я. В. Смолій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
25 травня 2017 року № 43

Зміни до Інструкції про порядок формування уповноваженими банками
інформаційного файла

1. Пункт 3 викласти в такій редакції:

“3. Уповноважені банки зобов’язані включати до інформаційного файла інформацію щодо таких операцій:

1) купівлі та/або перерахування іноземної валюти за межі України за дорученням клієнтів;

2) перерахування коштів у гривнях за дорученням клієнтів на користь нерезидентів через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, відкриті в уповноважених банках;

3) перерахування коштів, що здійснюється за дорученням клієнтів на користь нерезидентів через філії уповноважених банків, відкриті на території інших держав”.

2. В абзаці першому пункту 5 слова “власні операції та операції їх клієнтів” замінити словами “операції клієнтів”.

3. Пункти 10, 11 після слів “повернення за кордон іноземному інвестору дивідендів,” доповнити словами “коштів, отриманих від продажу цінних паперів (крім продажу державних облігацій України на фондових біржах та поза їх межами, а також продажу боргових/лістингових цінних паперів на фондових біржах), корпоративних прав, коштів, отриманих унаслідок зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських

товариств іноземних інвесторів,”.

4. Пункт 14 викласти в такій редакції:

“14. За операціями клієнтів з купівлі/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон іноземному інвестору дивідендів, коштів, отриманих від продажу цінних паперів (крім продажу державних облігацій України на фондових біржах та поза їх межами, а також продажу боргових/лістингових цінних паперів на фондових біржах), корпоративних прав, коштів, отриманих унаслідок зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів, інформація до інформаційного файлу включається окремими рядками незалежно від суми операції. Уповноважені банки подають копії документів (у сканованому вигляді), на підставі яких здійснювалися такі операції”.

5. Перше речення абзацу першого та абзац четвертий пункту 15, перше речення пункту 16 після слів “За операціями” доповнити словом “клієнтів”.

6. Перше речення абзацу другого пункту 17, пункт 18 після слів “За операцією” доповнити словом “клієнта”.

7. Перше речення пункту 21 після слів “на підставі яких здійснювалися операції” доповнити словом “клієнтів”.

8. Пункт 22 викласти в такій редакції:

“22. Уповноважені банки разом із копіями документів подають:

1) виписки про рух коштів за поточними рахунками клієнтів, відкритими в уповноваженому банку, які використовувалися для купівлі іноземної валюти/перерахування іноземної валюти/перерахування коштів у гривнях, за попередні 30 робочих днів (уключно із днем подання інформаційного файлу). Виписки обов’язково мають містити щоденний вхідний та вихідний залишок за рахунком, розшифровку контрагентів, призначення платежу, код та найменування банку отримувача. Виписки повинні бути сформовані у форматі Excel і в такому вигляді, який дасть змогу виконувати сортування та пошук наявної в них інформації;

2) окреме рішення Національного банку, на підставі якого здійснювалася операція з купівлі іноземної валюти/перерахування іноземної валюти/перерахування коштів у гривнях (за наявності)”.

9. У додатку 1:

1) у заголовку колонки 5 таблиці слова “/код банку” виключити;

2) у заголовку колонки 6 таблиці слова “/найменування банку” виключити;

3) у заголовку колонки 7 таблиці слова “Місце перебування” замінити словом “Місцезнаходження”;

4) пункт 5 Пояснення щодо заповнення додатка 1 викласти в такій редакції:

“5. У колонці 15 (Код операції) зазначаються коди операції, які можуть мати такі значення:

1) 0 – купівля іноземної валюти за іншими операціями;

2) 1 – купівля іноземної валюти для оплати за фактом поставки;

3) 2 – купівля іноземної валюти з метою попередньої оплати;

4) 3 – переказ іноземної валюти з метою попередньої оплати;

5) 4 – купівля іноземної валюти з метою попередньої оплати за імпорту товару з використанням акредитивної форми розрахунків відповідно до умов, визначених підпунктом 2 пункту 1 постанови Правління Національного банку України від 23 лютого 2015 року № 124 “Про особливості здійснення деяких валютних операцій” (зі змінами) (далі – Постанова № 124);

6) 5 – переказ іноземної валюти за іншими операціями;

7) 6 – перерахування коштів у гривнях з метою попередньої оплати за імпорту товару за дорученням клієнта-резидента на користь нерезидента через кореспондентський рахунок банку-нерезидента в гривнях, відкритий в уповноваженому банку;

8) 7 – перерахування коштів у гривнях за іншими операціями за дорученням клієнта-резидента на користь нерезидента через кореспондентський рахунок банку-нерезидента в гривнях, відкритий в уповноваженому банку;

9) 8 – перерахування коштів, що здійснюється на користь нерезидентів через філії уповноважених банків, відкриті на території інших держав;

10) 9 – купівля/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон іноземному інвестору дивідендів;

11) А – купівля/перерахування коштів для оплати лікування фізичних осіб за кордоном;

12) В – купівля/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон іноземному інвестору коштів, отриманих від продажу цінних паперів (крім продажу державних облігацій України на фондових біржах та поза їх межами, а також продажу боргових/лістингових цінних паперів на фондових біржах), корпоративних прав, коштів, отриманих унаслідок зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів”;

5) у пункті 8 Пояснень щодо заповнення додатка 1:
підпункти 3, 4, 6 викласти в такій редакції:

“3) 1.2 – здійснення переказу коштів в іноземній валюті фізичною особою на суму, що перевищує еквівалент 150 000 гривень за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення операції (крім операцій з оплати витрат на лікування в медичних закладах іншої держави; оплати витрат на транспортування хворих; оплати витрат, пов’язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання); оплати витрат на навчання виключно для оплати навчального процесу; переказу коштів, отриманих як оплата праці нерезидентами в Україні; переказу пенсій, аліментів; переказу коштів на суму, яка не перевищує 50 000 доларів США, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі за офіційним курсом Національного банку на дату здійснення операції, що здійснюється на підставі вироків, рішень, ухвал і постанов судових, слідчих та інших правоохоронних органів, а також з метою оплати витрат іноземним судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам (у тому числі сплати податків, зборів, інших обов’язкових платежів)”;

“4) 2.1 – вид продукції/роботи/послуги/активу (у тому числі цінних паперів та корпоративних прав) не є характерним для звичайної діяльності клієнта;”;

“6) 2.3 – фінансові операції, економічна доцільність (сене) за якими відсутня(ій) та/або не містить очевидної законної мети;”;

у підпункті 9 слово “зовнішньоекономічним” виключити;
підпункти 19 – 21 викласти в такій редакції:

“19) 7.2 – фінансова операція з повернення іноземному інвестору коштів, отриманих від продажу корпоративних прав/цінних паперів;

20) 8.1 – наявність інших ознак ризикової фінансової операції (на розсуд банку) та передумов щодо ймовірного здійснення уповноваженим банком (клієнтами) ризикової діяльності;

21) 8 – наявність двох або більше вищезазначених ознак;”;
доповнити пункт новим підпунктом такого змісту:

“22) 9 – купівля іноземної валюти/перерахування іноземної валюти/перерахування коштів у гривнях за окремим рішенням Національного банку України”.

10. Додатки 2 – 4 виключити.

Директор Департаменту
фінансового моніторингу

І. В. Береза

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ К. В. Рожкова
(підпис)
_____ 2017 року
(дата)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
25 травня 2017 року № 43

Зміни до Положення про порядок здійснення банками
аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції
та їх учасників

1. У пункті 4:

1) абзац перший викласти в такій редакції:

“4. Вимоги цього Положення не поширюються на фінансові операції [крім випадків, якщо учасником операції або кінцевим бенефіціарним власником (контролером) учасника операції, або особою, на користь чи в інтересах якої проводиться ця операція, є юридична або фізична особа, яка має місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) у країні, що визнана Верховною Радою України державою-агресором/державою-окупантом], що здійснюються.”;

2) доповнити пункт двома новими підпунктами такого змісту:

“11) на підставі індивідуальних ліцензій, виданих Національним банком;

12) з метою повернення коштів, отриманих іноземними інвесторами від продажу лістингових цінних паперів на фондових біржах”.

2. Абзац перший пункту 5 викласти в такій редакції:

“5. Аналіз і перевірка документів (інформації) про фінансову операцію (намір здійснення фінансової операції) та її учасників (далі – аналіз документів) здійснюються працівниками банку, які відповідають за функцію валютного контролю та/або іншими працівниками банку, на яких покладено обов'язок перевірки документів, що надаються клієнтами банку або іншими особами (у визначених законодавством випадках), до моменту здійснення фінансової операції (наміру здійснення фінансової операції) та до моменту подання документів до Національного банку з урахуванням вимог законодавства України у сфері валютного регулювання та валютного контролю, з метою виявлення ризикової фінансової операції, зокрема, шляхом установлення наявності індикатора(ів) ризикової фінансової операції, наведених у додатку 1 (у тому числі індикатора на власний розсуд банку) та додатку 2 до цього

Положення, визначення наявності або відсутності ознак здійснення банком ризикової діяльності, наявності або відсутності підозр та підстав уважати, що характер або наслідки фінансових операцій можуть нести реальну або потенційну небезпеку інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, та складання висновку відповідно до пунктів 12, 13 цього Положення”.

3. У пункті 7:

1) абзац перший викласти в такій редакції:

“7. Аналіз документів у разі виявлення ризикової фінансової операції або наявності індикатора(ів) ризикової фінансової операції має уключати такі заходи, зокрема:”;

2) підпункт 7 викласти в такій редакції:

“7) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції, у тому числі відсутність підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)]”.

4. У першому реченні пункту 8 слова “за наявності індикаторів ризикової фінансової операції” замінити словами “у разі виявлення ризикової фінансової операції або наявності індикатора(ів) ризикової фінансової операції”.

5. Пункт 10 викласти в такій редакції:

“10. У разі виявлення ризикової фінансової операції або наявності індикатора(ів) ризикової фінансової операції банк до здійснення фінансової операції (наміру здійснення фінансової операції) зобов'язаний провести додаткову перевірку клієнта або інших осіб (у визначених законодавством випадках) та додаткових документів, у тому числі наведених у додатках 1, 2 до цього Положення, стосовно інших учасників фінансової операції, уключаючи їх представників та/або вигодоодержувачів, а також суті та мети фінансової операції для підтвердження або спростування підозри”.

6. Абзаци перший та п'ятий пункту 12 викласти в такій редакції:

“12. Банк за результатами здійсненого аналізу документів у разі виявлення ризикової фінансової операції або наявності індикатора(ів) ризикової фінансової операції (з урахуванням відомостей, що містяться в отриманих банком додаткових документах) до проведення фінансової операції (наміру здійснення фінансової операції) має скласти обґрунтований висновок про:”;

“відсутність/наявність підстав уважати, що характер або наслідки фінансових операцій можуть нести реальну або потенційну загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку;”.

7. У другому реченні абзацу першого пункту 15 слова “У разі наявності індикаторів ризикової фінансової операції” замінити словами “У разі виявлення ризикової фінансової операції або наявності індикатора(ів) ризикової фінансової операції”.

8. У додатку 1:

1) колонку 3 рядка 2 таблиці викласти в такій редакції:

“Здійснення переказу коштів в іноземній валюті фізичною особою на суму, що перевищує еквівалент 150 000 гривень за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції (крім операцій з оплати витрат на лікування в медичних закладах іншої держави; оплати витрат на транспортування хворих; оплати витрат, пов’язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання); оплати витрат на навчання виключно для оплати навчального процесу; переказу коштів, отриманих як оплата праці нерезидентами в Україні; переказу пенсій, аліментів; переказу коштів на суму, яка не перевищує 50 000 доларів США, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі за офіційним курсом Національного банку України на дату здійснення операції, що здійснюється на підставі вироків, рішень, ухвал і постанов судових, слідчих та інших правоохоронних органів, а також з метою оплати витрат іноземним судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам (у тому числі сплати податків, зборів, інших обов’язкових платежів)”;

2) колонку 3 рядка 3 таблиці викласти в такій редакції:

“Вид продукції/роботи/послуги/активу (у тому числі цінних паперів та корпоративних прав) не є характерним для звичайної діяльності клієнта”;

3) колонку 3 рядка 5 таблиці викласти в такій редакції:

“Фінансові операції, економічна доцільність (сенс) за якими відсутня(ій) та/або не містять очевидної законної мети”;

4) підпункт 6 колонки 5 рядків 3 – 7, 12 – 14 таблиці викласти в такій редакції:

“б) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції, у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)];”;

5) у колонці 3 рядка 8 таблиці слово “зовнішньоекономічним” виключити;

6) підпункт 7 колонки 5 рядків 8 – 11 таблиці викласти в такій

редакції:

“7) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції), у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)];”;

7) у колонці 5 рядка 15 таблиці:

у підпункті 6 слово “тощо” виключити;

підпункт 7 викласти в такій редакції:

“7) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції, у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)] тощо”;

8) підпункт 7 колонки 5 рядка 16 таблиці викласти в такій редакції:

“7) установлення кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) клієнта та осіб, які володіють 10 і більше відсотками статутного капіталу клієнта, що здійснює виплату дивідендів, у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)];”;

9) таблицю після рядка 17 доповнити новим рядком 18 та колонками 1– 3 такого змісту:

1	2	3
18	7.2	Фінансова операція з повернення іноземному інвестору коштів, отриманих від продажу корпоративних прав/цінних паперів

У зв’язку з цим рядок 18 таблиці уважати рядком 19 таблиці;

10) у колонці 5 рядків 17, 18 таблиці:

у підпункті 5 слово “тощо” виключити;

підпункт 6 викласти в такій редакції:

“6) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції, у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з

метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)] тощо”;

11) підпункт 7 колонки 5 рядка 19 таблиці викласти в такій редакції:

“7) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції, у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)] тощо”.

9. Підпункти 6 колонки 4 рядків 1 – 7 та 5 колонки 4 рядка 8 таблиці додатка 2 викласти в такій редакції:

“6) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції, у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)];”;

“5) установлення кінцевих бенефіціарних власників учасників фінансової операції, у тому числі відсутності підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних власників) або посередників з метою приховування кінцевого(их) бенефіціарного(их) власника(ів) [контролера(ів)];”.

Директор Департаменту
фінансового моніторингу

І. В. Береза

ПОГОДЖЕНО

Заступник Голови

Національного банку України

_____ К. В. Рожкова
(підпис)

_____ 2017 року
(дата)